

Kritik mot att tjänstemän vid Försäkringskassan har underlåtit att bifoga två läkarutlåtanden till ett beslutsunderlag i ett ärende om livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 19 februari 2007, klagade AA på handläggningen av BB:s ärende om livränta. AA anförde i korthet följande. Den 1 februari 2005 avlog Försäkringskassan genom socialförsäkringsnämnden BB:s ansökan om livränta med motiveringen att det inte var styrkt att BB hade varit utsatt för det påstådda olycksfallet. I den utredning som låg till grund för beslutet ingick emellertid inte två i ärendet ingivna läkarutlåtanden, vilka talade för att aktuella sjukdomsbesvär hade orsakats av det angivna olycksfallet.

Utredning

Anmälan remitterades till Försäkringskassan för yttrande. Försäkringskassan, genom tf. länsdirektören CC, anförde bl.a. följande.

När Försäkringskassans utredning av ärendet påbörjades bedömde handläggaren att det av BB åberopade olycksfallet hade inträffat i arbetet och utredningen av ärendet gjordes utifrån denna bedömning. När handläggaren sammanställt materialet i ärendet och lämnat det till föredragande för kvalitetskontroll har föredragande efter en genomgång av materialet i ärendet ifrågasatt om olycksfallet verkligen var styrkt. Ärendet lämnades därför åter till handläggaren för ny utredning med utgångspunkt i att olycksfallet inte kunde anses vara styrkt. (...)

Med anledning av att Försäkringskassan inte ansåg att olycksfallet var styrkt saknade de medicinska underlag som styrker orsakssambandet mellan det åberopade olycksfallet och BB:s sjukdomsbesvär relevans för Försäkringskassans beslut av den 1 februari 2005. Medicinskt underlag i form av yttranden från DD och försäkringsläkare EE har därför inte bifogats som bilaga och handlingarna har inte legat till grund för Försäkringskassans beslut.

Anledningen till att medicinskt underlag i form av läkarjournaler, röntgenutlåtanden och läkarintyg (...) har bifogats som bilagor i ärendet är att dessa handlingar har legat till grund för Försäkringskassans bedömning av att det inte fanns något som styrkte att BB varit utsatt för ett olycksfall i arbetet. De handlingarna har ansetts ha ett bevisvärde för frågan om BB varit utsatt för ett olycksfall i arbetet, eftersom de har ett tidsmässigt samband med det åberopade olycksfallet. Handlingarna utgör primärkällor, eftersom de är från de första läkarkontakterna som BB hade efter det åberopade olycksfallet. Senare medicinskt underlag i form av yttrande från DD där olycksfallet finns beskrivet har inte något tidsmässigt samband med olycksfallet och

är baserade på BB:s egna uppgifter om olycksfallet. Yttrande från försäkringsläkare EE baserades felaktigt på utgångspunkten att ett olycksfall i arbetet ansågs ha inträffat. De aktuella handlingarna ansågs inte styrka att olycksfallet hade inträffat och bedömdes därför sakna relevans för Försäkringskassans bedömning av ärendet.

Upplysningsvis vill Försäkringskassan klargöra att anledningen till att Försäkringskassan i länsrätten senare medgav att BB varit med om ett olycksfall i arbetet den 20 december 1996 på så sätt som tidigare beskrivits är att det i länsrätten presenterats nya uppgifter som ansågs styrka att olycksfallet inträffat.

Med anledning av ovanstående anser Försäkringskassan inte att det begåtts något fel i föreliggande ärende.

AA har kommenterat remissvaret.

Bedömning

Ärenden om livränta skall enligt 8 kap. 4 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring avgöras av socialförsäkringsnämnd¹.

Av utredningen framgår att Försäkringskassan inför socialförsäkringsnämndens beslut i det aktuella ärendet avstod från att till nämnden bifoga två läkarutlåtanden, vilka således inte kom att ingå i nämndens beslutsunderlag. Av remissvaret framgår att den huvudsakliga orsaken till det var att enskilda tjänstemän på förhand gjort bedömningen att det inte förekommit något olycksfall och därför underlåtit att bifoga läkarutlåtanden som talade i motsatt riktning.

Det inträffade är allvarligt. Förtroendet för en myndighets verksamhet kräver att befattningshavare inom myndigheten handlar på ett sådant sätt att det inte uppkommer sakligt grundade misstankar om bristande objektivitet vid utförandet av arbetsuppgifterna. Ett beslut skall grundas på det utredningsmaterial och de omständigheter som har förekommit i ärendet. För att denna skyldighet skall kunna fullgöras på ett rättssäkert sätt måste socialförsäkringsnämnden inför sina beslut givetvis få ta del av allt utredningsmaterial som är av betydelse i ärendet. Det ankommer inte på enskilda tjänstemän att inför nämndens beslut sortera bort utredningsmaterial som inte talar för deras enskilda uppfattning. Om den medicinska utredningen inte talar i en entydig riktning, skall i stället motstridiga läkarutlåtanden redovisas för nämnden, som har att väga dessa mot varandra.

Jag är förvånad över att Försäkringskassan anser att det inte har begåtts något fel i förevarande fall, när Försäkringskassan i stället förtjänar allvarlig kritik. Jag noterar dock att den försäkrade, efter det att ärendet prövats av länsrätten, har fått sin ansökan beviljad.

Jag förutsätter att Försäkringskassan genom lämpliga utbildningsinsatser förhindrar en upprepning av det inträffade.

¹ Upphävd fr.o.m. den 1 januari 2008 (SFS 2007:1001), här anmärkt.

Med den allvarliga kritik som ligger i det sagda avslutas ärendet.